

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA URARSTVA, ZLATARSTVA IN IZDELAVO KLJUČEV OB POSTOPNEM SPROŠČANJU NEKATERIH OMEJITVENIH UKREPOV MED EPIDEMIJO COVID-19

30. 04. 2020

V času epidemije COVID-19 je potrebno poleg dobre higienske prakse, ki velja za posamezne storitve, upoštevati še dodatne ukrepe, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je preko izločkov iz dihal in preko onesnaženih rok.

Roke vedno smatramo kot onesnažene,
izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora odgovornost prevzeti vsak posameznik. Popolne varnosti ni.

Splošni ukrepi, ki jih morajo upoštevati zaposleni in stranke:

- Svetujemo upoštevanje vseh splošnih ukrepov za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom, navedenih na naslednji povezavi: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>. Priporočamo, da na vidnem mestu izobesite gradiva na temo umivanja in razkuževanja rok, higiene kašlja ter pravilne namestitve mask.
- Svetujemo smiselno upoštevanje **Priporočil za prodajalne in njihove zaposlene ob epidemiji novega koronavirusa SARS-CoV-2**: <https://www.nijz.si/sl/priporocila-za-prodajalne-in-njihove-zaposlene-ob-epidemiji-novega-koronavirusa-sars-cov-2>
- Zaposleni in stranke morajo biti zdravi, brez znakov okužbe dihal (npr. nahod, kihanje, kašljanje, bolečine v žrelu, povišana telesna temperatura, motnje okušanja in vonja...).
- Pogosto naj si umivajo ali razkužujejo roke (npr. z razkužilom na osnovi 60-80 % alkohola).
- Naj se ne dotikajo obraza, zlasti ne ust, nosu in oči, preden so roke umite ali razkužene.
- Upoštevajo naj higieno kihanja in kašlja.
- Zaposleni in stranke nosijo maske in so dobro seznanjeni s pravilnim načinom nošenja in snemanja mask. Maska mora segati od korena nosu do pod brado, med nošenjem se

je ne dotikajo. Masko je treba zamenjati na dve do tri ure oziroma prej, če se zmoči. Pred in po uporabi maske si je treba temeljito umiti ali razkužiti roke.

- Čim manj naj se dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno potrebno.
- Starejši in bolniki s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi z večjim tveganjem za težji potek bolezni morajo še posebej upoštevati preventivne ukrepe in se dodatno zaščititi. Dokler epidemija ne izzveni svetujemo, da te osebe razmislijo o nujnosti obiska.
- Priporočamo brezstično plačevanje.

Ukrepi, ki jih morajo upoštevati izvajalci storitev – zaposleni:

- Največje število strank v prostoru naj bo skladno s priporočili za živilske trgovine oziroma največ tolikšno, kot je število zaposlenih za pultom.
- V prostoru mora biti zagotovljena možnost umivanja in razkuževanja rok za zaposlene ter razkuževanja rok za stranke.
- Podajalniki razkužila naj bodo nameščeni na vhodu ter glede na velikost poslovnega prostora, še na več mestih v prostoru in ob izhodu.
- Zaposleni naj nadzirajo, da si stranke ob vstopu v trgovino razkužijo roke in nosijo maske.
- Nadzirajo naj razdaljo med osebami, najmanj 2 metra.
- Glede na velikost poslovnega prostora naj imajo na tleh pred blagajno oznake za čakajoče na 2 metrih.
- Obvestila o zaščitnih ukrepih v obliki plakatov, infografik ipd. naj bodo razobešena na več mestih v prostoru.
- Zaposleni naj si pogosto umivajo ali razkužujejo roke (npr. po uporabi telefona, računalnika, blagajne, denarja,...), obvezno tudi pred vsakim dotikanjem predmetov, ki jih prodajajo.
- V urarstvu, zlatarstvu je zaradi vrednosti prodajnih artiklov njihovo ogledovanje možno skozi vitrino. Dotikanje teh predmetov pa je možno le tako, da prodajalec želeni predmet za ogled izroči stranki. Preden ga ponovno shrani v vitrino naj ga ustrezno očisti oz. razkuži. Poleg prodaje pa urarstvo, zlatarstvo vključuje tudi popravila tovrstnih izdelkov. Tudi v tem primeru gre za neposredno izročanje predmetov med stranko in zaposlenim. Za preprečevanje kontaktnega prenosa zaposlenim zato svetujemo redno umivanje oziroma razkuževanje rok. Potrebno je tudi ustrezno čiščenje oz. razkuževanje površin predmetov, ki se sprejmejo v popravilo pred pričetkom dela in ponovno pred njihovo vrnitvijo stranki (npr. z uporabo 70 do 80 % etanola).
- Za izdelovanje ključev naj se smiselno upoštevajo priporočila za urarstvo in zlatarstvo. Pri sprejemu ključev v obdelavo je pomembno, da jih zaposleni najprej razkuži. Po izdelavi novih ključev prav tako vse ključke razkuži, preden jih preda stranki. Podobno postopa tudi z obeski in ostalimi dodatki.

- Pogosto naj čistijo ali razkužujejo površine, ki se jih ljudje pogosto dotikajo, npr. kljuke, držala, ročaji, police, pulti, blagajna, tipke terminala POS.
- Prostore (tla, sanitarije...) očistimo in razkužimo vsaj enkrat dnevno po Priporočilih za čiščenje in razkuževanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času epidemije COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>
- Prostore je potrebno redno in učinkovito zračiti. V primeru mehanskega prezračevanja zrak ne sme krožiti, tudi rekuperacija zraka ni dovoljena. Svetujemo upoštevanje Navodil za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>
- Zaposleni naj izobesijo obvestila, da naj se stranke ne dotikajo razstavljenih predmetov, razen tistih, ki jih resnično nameravajo kupiti in še to šele po pravilnem predhodnem razkuževanju rok.
- Pri blagajnah naj se za zaščito zaposlenih namestijo zaščitni zaslони iz pleksi stekla.
- Po izvršenem plačilu storitve naj se razkužijo površine, ki se jih dotikamo (npr. blagajna, blagajniški pult, tipke terminala POS), enako tudi roke.
- Izvajalec naj ima nekaj mask na zalogi za primer, če pride stranka brez maske.

Navedena priporočila so podana s higienskega vidika. Natančnejša navodila za posamezna delovna mesta poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih.

Ukrepi, ki jih morajo upoštevati stranke:

- V poslovni prostor vstopajo samo zdravi - brez znakov okužbe dihal.
- Nakup naj bo čim krajši, omeji naj se na le toliko časa, kot je potrebno za načrtovani nakup.
- Pri vstopu, po potrebi tudi med obiskom, si stranke obvezno razkužijo roke.
- Upoštevajo naj higieno kihanja, kašlja.
- Zagotavljajo naj zadostno razdaljo med osebami, najmanj 2 metra.
- Naj se ne dotikajo obraza, zlasti ne ust, nosu in oči, preden so roke umite ali razkužene.
- Nosijo naj obrazne maske, po odstranitvi maske si temeljito umijejo ali razkužijo roke.
- Čim manj naj se dotikajo katerihkoli površin, predmetov. V kolikor se dotikajo razstavljenih predmetov, naj si pred tem vedno pravilno razkužijo roke.
- Priporočamo brezstični način plačevanja.

- Pred izhodom si razkužijo roke ter pravilno snamejo masko in si ponovno razkužijo roke.
- Po prihodu domov naj smiselno upoštevajo navodila za ravnanje z embalažo na naslednji povezavi: <https://www.nijz.si/sl/navodila-potrosnikom-za-ravnanje-z-embalazo-zivil-in-drugih-izdelkov-glede-okuzbe-z-novim>, tudi kupljene artikle pred uporabo prebrišejo z razkužilom na osnovi alkohola.